

www.jollibread.com

© 2019, Carles Cortés

© D'aquesta edició:

2019, Santillana Infantil y Juvenil, S. L. i Edicions Voramar, S. A.

València, 44. 46210 Picanya (València)

Telèfon: 96 159 43 90

ISBN: 978-84-16666-95-9

Depòsit legal: M-7334-2019

Printed in Spain - Imprés a Espanya

Primera edició: juny de 2019

Directora de la col·lecció:

Maite Malagón

Editora executiva:

Yolanda Caja

Direcció d'art:

José Crespo i Rosa Marín

Projecte gràfic:

Marisol del Burgo, Rubén Chumillas, Julia Ortega i Álvaro Recuenco

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser feta amb l'autorització dels seus titulars, llevat de les excepcions que estableix la llei. Contacteu amb CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

Gerber i Madhubala

Carles Cortés

jollibre

*Per a Santi,
company d'aventures pel Maigmó i per la vida.
Que la força de l'estima ens acompanye!
I per Ratolí, Puça, Bola, Ares i Fosca, els nostres fills!*

*Em va costar de posar-me a caminar: deixava enrera,
amb el bosc encès, molta vida cremada. Tornaria a
casa a treballar [...]. Tornaria diferent. Havia vist la
mort de la vora. I el mal.
(Mercè Rodoreda, Quanta, quanta guerra...)*

PREÀMBUL

Benvolguts lectors i benvolgudes lectores,

7

No, no ens coneixem de res. Potser penseu que soc un pesat d'aquells que conta històries sense més. Parlar i parlar, i no dir mai res. Cap detall important, cap aventura interessant, cap fet que us pugui sorprendre. Sí, ja ho sé. Penseu que soc una persona desconeguda que us xarra. Però esteu ben enganyades i ben enganyats. Soc un home, bé, realment no sé què soc, però això són figures d'un altre paner. No he escrit aquesta història per contar res de la meua vida. O, potser sí. Més endavant us donaré algunes dades de la meua persona que potser us interessaran. Però tornem al lloc on havíem d'haver començat. Ací s'inicia, doncs, la història del jove Gerber, una de les aventures més intenses —però no extenses—

que he conegut. Posem fil a l'agulla: aquest és l'inici. Prepareu-vos!

8

Fa molt de temps, no se sap quant exactament, conten que un jove que es deia Gerber es va perdre en un dels camins de la serra del Maigmó. La seua família vivia en una de les cases de pedra de la vora del camí que pujava al cim. Era un edifici antic, ben construït, que suportava amb tranquil·litat el fred i la pluja, el vent i les tronades; de l'hivern a l'estiu, tots els fenòmens de la natura passaven per aquelles quatre parets i els seus habitants. Potser no coneixeu on és aquest llogaret: el Maigmó és una de les serralades més al sud de les nostres comarques. Es tracta d'una muntanya de forma cònica —el cim s'assembla, segons d'on el mireu, a una piràmide dels egipcis—, situada entre Biar i Alacant, que separa les valls del riu Vinalopó i del riu Verd o Montnegre, segons el nom que li donen els seus veïns. Temps enllà va ser la frontera entre els regnes de Castella i d'Aragó, tot i que amb els canvis de la història va acabar formant part del mateix territori.

En el moment en què comença aquesta història, Gerber tenia dotze anys. Ja feia un parell d'anys

que es dedicava a pasturar el ramat d'ovelles. Son pare, Pere, tenia cura del camp: d'una banda, les oliveres dels bancals pròxims a la casa; d'una altra, els ametlers que hi havia més prop del poble. Sa mare, Sara, es dedicava a les feines de casa, tot tenint en compte que tot just feia un any havia tingut la segona filla, Margarida. A més, entre tanta ocupació, mantenia un hortet per a la subsistència de la família, i també un galliner que oferia cada dia prop d'una dotzena d'ous.

Era un temps de bescanvi; les mercaderies i els productes del camp s'intercanviaven sense diners. Així, la família de Gerber podia obtenir la roba o les eines per al treball del camp que necessitaven a canvi d'olives, ametles o ous. Eren feliços en aquella terra que havien heretat dels seus avantpassats. La muntanya que els acollia era generosa en fusta i en aigua; un espai tranquil i agradable fins que, un dia, després d'una tempesta de tardor, un dels llamps va trencar una de les portes de l'estable on cada nit tancaven les ovelles. Diuen que el tro va ser tan gran que es va sentir amb intensitat en tota la comarca. Tant el nostre protagonista com els seus pares van poder

observar que el llampec va oferir una resplendor roja molt forta que els va cegar durant el curt espai de temps que es va produir.

10 De seguida van eixir de la casa Pere i Gerber; pare i fill s'adonaren de la desfeta i van recloure de nou les bèsties que havien escapat després del tro sobtat. Totes excepte una, la més jove, eren dins de l'habitable. És per això que, sense pensar-s'ho gens ni miqueta, Gerber va emprendre el camí cap al bosc per recuperar l'animal perdut. No va tenir temps ni d'agafar el seu gos, Bola, que era en aquell moment dins de la casa, al costat de la llar, amb Sara i Margarideta.

Començava així, amics i amigues, una de les aventures més fantàstiques que recorden els habitants d'aquesta terra. La història de Gerber i la llegenda de Madhubala. Deixem, però, passar el temps perquè entengueu els motius que m'han portat a recordar-ho. Sé que si us transmet el que jo vaig presenciar, podreu entendre millor els secrets més ben conservats de les nostres comarques. Passeu pàgina i iniciem el relat amb el primer capítol. Endavant!

La desaparició de Gerber i la llegenda de Madhubala

La muntanya on Gerber i la seua família vivien s'anomena així des del temps dels àrabs: *Maigmó*, que ve del nom propi *Mahmud*. Aquest era el nom d'un dels propietaris de gran part d'aquelles terres durant un bon grapat de temps; ell era un senyor ric que procedia de Síria i que s'hi havia instal·lat per al negoci de la ceràmica. Bé, us puc dir que jo el conec bé, el tal Mahmud... Ja us ho contaré! No sigueu impacients!

11

Ell va establir una població amb gent que va portar d'altres terres. En l'actualitat coneixeu la localitat amb el nom d'Agost, però en aquell moment era només un grapat de cases que es va envoltar d'una murada perquè tinguera una miqueta de defensa en cas de l'atac dels cristians que, a poc a poc, anaven baixant de les terres més al nord. En aquella zona es trobava una de les argiles més preuades per

a fer ceràmica i que va permetre a Mahmud incrementar les seues riqueses.

12 Mahmud Shad era el seu nom complet. Heu de saber que el significat de *Mahmud* és 'lloat'. Era un fervent seguidor de les lleis de Mahoma, molt reconegut i estimat per tots els habitants. Era..., bé, era un home just i tolerant. Tenia tres filles molt belles: Marwa, Mounia i Madhubala. Els tres noms començaven com el seu, Mahmud, per la lletra M. Un homenatge a la seua paternitat. Marwa, en honor d'un dels cims pròxim a la Meca; Mounia, el desig o el gran propòsit; Madhubala, la dolça. La més menuda, Madhubala, era la més estimada per son pare. Mahmud havia perdut la seua esposa Nour en el part d'aquesta última, sense que poguera donar-li cap mascle, cap descendent masculí per a la continuïtat de la seua nissaga.

Potser per això el ric procedent de Síria passava cada capvespre als camins de la serra. Buscava l'esperit de la seua desapareguda Nour, la llum de la seua vida, la seua esposa. El seu cos jeia davall d'una làpida que portava el seu nom en direcció a la Meca, la terra sagrada tan llunyana. La seua dona havia faltat en el mateix moment que

Madhubala respirava el primer alé de vida. Sabia que el seu esperit seria prop per a atendre les tres filles. Heu de saber que els seguidors de l'islam creuen en la resurrecció del cos físic, per això rebutgen la cremació. Pensava, per tant, que el seu esperit encara vagava abans que desapareguera per sempre.

Quan entrava al bosc respirava i sentia el seu alé, la seua flaire. La seua esposa plantava al jardí de la casa espígol, a partir de la flor del qual preparava perfums que omplien la casa d'aquesta aroma. Sense Nour, ja no podia acomplir la seua voluntat: tenir un fill mascle. Per això, va resignar-se al que el seu déu li havia enviat i assumia que, amb Madhubala, es mantenia l'esperit de la seua estimada dona, ja que era el seu últim fruit desitjat. No, no havia sigut un home per a diverses dones. Tot i que la fortuna que posseïa i els preceptes de la seua religió li hagueren permés tenir dos, tres o quatre casaments, no va voler tornar a compartir el seu llit amb cap creient de la terra d'adopció.

A la xicoteta població on vivia no hi havia més de tres o quatre joves que podrien haver sigut les seues companyes de vida. En altres poblacions que ara coneixem, com ara Elx o Petrer, també n'hi

havia d'altres. Els comerciants de la zona li contaven com de belles que eren aquelles dones i com de fidels que eren a la religió. Cap ni una d'aquestes joves va arribar a fer-lo canviar les seues intencions. En el seu lloc, tenia la filla més menuda, la que més s'assemblava a Nour; Madhubala havia heretat també aquesta passió per les plantes aromàtiques, especialment l'espígol, i amb l'ajuda de les criades, que conservaven la recepta de la senyora, va aprendre a fer els perfums que impregnaven les robes dels habitants de la casa.

Cada vesprada, quan el sol començava el seu comiat, Mahmud enfilava les dreces del Maigmo i es perdia fins a algun temps més tard. Els seus criats, com també les seues filles, sabien que no s'havien de preocupar. El senyor de la casa buscava l'alé de la seua estimada Nour i renyava la muntanya que havia presenciada la seua mort. Els homes, que tornaven de la serra per tallar arbres que alimentaren els forns on coïen l'argila, contaven que el veien parlant sol als barrancs. Amb els braços oberts, semblava unit al seu déu, com intentant arrancar el vol per contemplar, des del cel, tota aquella terra. Així, dia rere dia, setmana rere setmana,

mes rere mes, un any i un altre. Fins que Mahmud es va fer gran i ja li costava prendre aquells camins cap a la serra.

Les filles van intentar fer-lo desistir, però ell era un home de principis i deia que, mentre li quedara un poc de força, ho faria. Marwa, la filla major, era la més insistent. No entenia el perquè d'aquesta obsessió amb la muntanya, l'enyor de la mare i les atencions desproporcionades envers la filla més menuda, Madhubala. A poc a poc, el corc de la gelosia foradava el seu interior. Tot i que vivia amb el seu marit un poc més enllà d'aquestes terres, sempre que els visitava, vigilava cada moviment del seu pare i també de la seua germaneta.

Les germanes majors, Mounia i Marwa, sempre havien estat pendents del seu cos. Havien de ser les més belles per a casar-se amb un marit que les estimara com calia. I així ho van fer, totes dues van aconseguir dos homes ben rics que podien donar-los tots els capricis que volgueren. Madhubala, no —encara era massa jove—: només tenia atenció per al seu cadellet, el gos més menut que mai havien vist per aquella terra: Barghuth. Deixeu-me que utilitze l'equivalència en la vostra llengua del

seu nom: Puça. Així entendreu les dimensions reals que tenia. Es tractava d'un gosset de color gris i de poc de pèl que passava tot el dia a la falda de la jove. Amb unes orelles punxegudes que provocaven les burles més intenses de la germana Marwa. Puça llepava i besava Madhubala, no la deixava ni un segon: sempre al seu costat. Madhubala i Puça eren inseparables, fins i tot quan la jove es trobava a la cuina preparant algun dels perfums amb l'aroma de l'espígol. Amb la gosseta havia anat a buscar altres variants d'aquesta planta que hi havia a les carenes de la muntanya. Estimava la seua flor violeta, la intensitat de la seua olor, la força amb què cada rama buscava la llum del sol. Puça, al seu torn, jugava corrent entre aquelles mates que, algunes vegades, creixien considerablement en aquella terra.

Una nit, amb el sopar a taula, Mahmud no va aparéixer. Tothom l'havia vist molt fatigat; li costava respirar. Un dels criats li va proposar acompanyar-lo, però no el va convèncer. Estava segur que aquell dia veuria l'ànima autèntica de Nour, encara que fora per una última estona. Feia unes quantes setmanes que així ho assegurava, raó per la

qual ningú s'ho va prendre seriosament. Una forta tronada, amb un llampec que va desfer una de les portes de l'estable més gran del llogaret, semblava haver-los avisat que alguna de grossa podia succeir. No sabem del cert què va passar, però Mahmud va ser trobat, després de tota una nit de batuda per la serra, al peu d'un penya-segat on havia caigut.

Era mort, ben mort, però no hi havia cap senyal al seu cos, ni una marca del colp ni cap ferida. Tampoc cap mostra de sang que s'haguera produït en la caiguda. Un miracle, així ho comentaren tots; un fet estrany que els metges de les poblacions veïnes no van saber explicar. Potser, pensaven, havia tingut un mareig i havia anat caient de pedra en pedra fins a arribar a la part més baixa. Les branques dels arbres i dels matolls devien haver protegit el seu cos.

Tothom va pensar de seguida en l'ànima de Nour, la més bella entre les dones, la que tenia més llum —segons volia dir en àrab el seu nom—, l'havia protegit una vegada més i se l'havia emportat. Potser el llamp caigut els dies anteriors —que havia mostrat una llum roja molt potent— havia sigut el presagi del mal fat.

Marwa va pensar que, per fi, tot aquest patiment s'havia acabat. Bé, no del tot. Perquè encara quedava la xicoteta Madhubala. L'envejava i l'odiava amb totes les seues forces.

18 Ben cert és que les tres filles havien quedat òrfenes. De primer havia sigut la mare; després, el pare. Marwa i Mounia van demanar als seus marits respectius d'emportar-se la menuda a les seues cases, però aquesta no va voler. Va ser Mounia, la germana mitjana, la qui va parlar en últim moment amb Madhubala. Sabia que Marwa, la major, no tenia tan bona relació amb ella, ja que sempre havia recelat de l'afecte de son pare envers la jove. Mounia va consentir inicialment la decisió de la menuda: es quedaria amb els criats, que tindrien bona cura d'ella, per dur endavant la continuïtat dels negocis.

—No és una feina per a dones! —va argumentar Mounia.

Finalment, aquella mateixa nit, Marwa va dir a Mounia que els seus marits havien d'anar a buscar Madhubala i, volguera o no, aniria amb ells a viure. Quan van anar l'endemà, Madhubala ja no hi era. Havia desaparegut el dia després de la mort del pare. Van buscar-la per tot arreu, la seua ha-

bitació feia l'olor d'espígol habitual, tot semblava igual. Van preguntar per tots els pobles que hi havia al voltant i ningú se l'havia trobada. Només la criada que l'ajudava a preparar els perfums l'havia vista caminant als afores de la murada en direcció a la font que proveïa la població, ben prop d'on creixien les mates més grans de les plantes aromàtiques que tant li agradaven. Encara que la va cridar des d'una de les portes, no va aconseguir captar la seua atenció: s'havia esfumat. A tots els va estranyar que la seua gosseta, Puça, estiguera tancada a l'habitació de la jove; segons semblava, ella l'havia deixada allà.

19

Alguns dies després, l'animal va desaparèixer també. En un primer moment pensaven que Madhubala havia tornat i l'havia agafada, però tampoc van saber d'ella. No en van tenir cap notícia més durant tots els anys que les germanes visqueren, ni de la germaneta ni de la gossa. I l'olor d'espígol va anar desapareixent fins que la pols va anar amagant el seu record. Era el mal fat que la família de Mahmud tenia.

Les converses que cada dia creuaven els habitants de la comarca s'ompliren de suposicions.

Potser havia renegat, després de la mort de Nour, de la religió. Potser era un conjur d'un mal esperit d'ençà que havien eixit de Síria cap a les terres d'al-Àndalus. El pare jeia en una làpida, també en direcció a la Terra Santa, al costat del cos de la seua esposa. Però el secret de Madhubala i Puça mai va ser resolt; no va aparéixer cap cos, ni viu ni mort. Marwa i Mounia es trobaren, almenys en aparença, dessolades.

—L'haviem d'haver obligada a venir amb nosaltres! —va lamentar Mounia.

—Deixa-la, així ho va voler. Sempre va ser una xiqueta consentida i estranya —va afirmar Marwa.

Molts anys després, ja en el temps dels cristians, encara alguns veïns de la comarca parlaven de l'esperit d'una jove àrab, Madhubala, que era vista amb una certa freqüència a les cruïlles dels camins de la serra. Una dolça i bella figura els preguntava per son pare i per sa mare. En aquell moment una alenada d'espígol els omplia els narius. No sabien qui era, però ben prompte la història va passar de boca en boca. Hi havia a la serra una ànima en pena, que feia olor d'espígol, que els preguntava quin era el camí que havia de seguir per a trobar

la seua família. I els caminants, quan es creuaven amb aquella jove que tenia la mirada perduda, tan bon punt es refeien de l'ensurt inicial, intentaven ajudar-la amb bones paraules. Però, en pronunciar la primera paraula, quedaven paralitzats i la figura que havien vist desapareixia. Els uns ho van contar als altres; els altres, ja no se sap ni quant de temps fa, ho comentaven a les cases i al camp. I la història de la jove de la mirada perduda es convertiria en la llegenda de Madhubala, la dona àrab sense pares que no deixava que l'ajudaren i que feia tan bona olor.

21

Durant algun temps, tothom intentava no passar pels camins on havia sigut vista per última vegada, però el temps va anar passant, les sendes van canviar els traçats i, amb la vinguda de l'època moderna, la llegenda va ser oblidada. Tot esperant que algú poguera explicar a l'esperit de la més dolça de les filles de Mahmud quin era el camí per tornar a casa. Jo també vaig veure el seu esperit, però no deixava que jo intentara ajudar-la... Tot i l'estima que sempre li havia tingut!

No avancem esdeveniments. Farem una pausa, perquè ací acaba la primera de les històries d'aquest

llibre, lectores i lectors. Cap novetat, fins al moment present sobre el que va passar ja fa molts anys en aquesta terra. Tot això perquè entengueu la importància dels fets que us vull contar. I perquè reprenguem la història actual: el que li va passar a Gerber tan bon punt s'havia perdut pels camins de la serra del Maigó.

22 Deixem passar una estona perquè reposeu i reviseu tot el que us he contat abans. Recordeu els noms dels personatges que us he citat: Mahmud, el ric comerciant; Marwa, Mounia i Madhubala, les seues tres filles; Nour, la mare que ben prompte va morir; Puça, la gosseta de Madhubala; Gerber, el nostre autèntic protagonista i Bola, el seu gos fidel. Desperteu-vos i prepareu-vos per a seguir coneixent els fets ocorreguts.